

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 15 0 U 002501 15 Uvp
Banjaluka, 04.07.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Zdravke Čučak kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi tužioca „BMB D“ d.o.o. iz G., koga zastupa direktor i zakonski zastupnik B.B., a njega punomoćnik N.P. advokat iz B.L. (u daljem tekstu: tužilac), protiv zaključka broj 01-172-2/15/R-105-69 od 31.03.2015. godine tužene Komisije..., u predmetu produženja preliminarnog prava na podsticaj za proizvodnju električne energije, odlučujući o zahtjevu tužene za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Trebinju broj 15 0 U 002501 15 U od 25.06.2015. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 04.07.2018. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom (stavom 1. izreke) uvažena je tužba i poništen uvodno označeni akt tužene kojim je odbačen, kao neblagovremen, zahtjev tužioca za produženje preliminarnog prava na podsticaj u vidu prava na obavezan otkup po garantovanoj otkupnoj cijeni za električnu energiju koju će proizvoditi u proizvodnom postrojenju M.S.E. „BMB D.“ nominalne aktivne snage 50 kW. Stavom 2. izreke pobijane presude tužena je obavezana da tužiocu nadoknadi troškove upravnog spora u ukupnom iznosu od 950,00 KM, u roku od 30 dana od dana prijema presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Uvaženje tužbe sud je obrazložio razlozima da je odredbom člana 33. stav 4. Pravilnika o podsticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i u efikasnoj kogeneraciji („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 114/13 - u daljem tekstu: Pravilnik), koji je bio na snazi u vrijeme donošenja rješenja tužene broj 01-183-7/14/R-83-114 od 23.04.2014. godine, kojim je tužilac ostvario preliminarno pravo na podsticaj za proizvodnju električne energije u postrojenju M.S.E. „BMB D.“, bilo propisano da u slučaju da je trajanje preliminarnog prava na podsticaj utvrđeno u periodu kraćem od tri godine, proizvođač koji nije počeo sa radom u roku utvrđenom rješenjem o preliminarnom pravu na podsticaj, ima pravo da zahtjeva produženje istog najduže za šest mjeseci, pri čemu je dužan da dostavi dokaze o razlozima za zahtijevano produženje na osnovu kojih će tužena odlučiti o opravdanosti zahtjeva, s tim da ukupan period trajanja preliminarnog prava na podsticaj ne može iznositi duže od tri godine od dana izdavanja prvog rješenja, da je tek Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o podsticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i u efikasnoj kogeneraciji („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 88/14) objavljenim dana 08.10.2014. godine izmjenjen član 33. osnovnog teksta Pravilnika, na način da su dodati stavovi 4. 5. i 6., pa je tako stavom 5. propisano da se zahtjev za produženje preliminarnog prava na podsticaj podnosi najkasnije 30 dana prije isteka perioda trajanja preliminarnog prava na podsticaj koji je utvrđen

rješenjem Komisije..., a koje izmjene Pravilnika tuženi nije mogao primijeniti rješavajući po zahtjevu tužioca za produženje roka podnesenom 11.03.2015. godine, te isti odbaciti kao neblagovremen. Ovo stoga što te izmjene nisu bile na snazi u vrijeme donošenja rješenja tužene broj 01-183-7/14/R-83-114 od 23.04.2014. godine, u kojem je pravo na zahtijevanje produženja perioda trajanja isključivo vezano za dostavljanje dokaza o razlozima nepočinjanja s radom, bez propisivanja roka u kome se zahtjev ove vrste mora podnijeti, jer isti rok nije bio ni propisan odredbom člana 33. stav 4. osnovnog teksta Pravilnika, pa suprotno postupanje tužene kojim zahtjev tužioca za produženje prava odbacuje kao neblagovremen, primjenjujući izmjene Pravilnika koje su stupile na snagu nakon donošenja rješenja tužene od 23.04.2014. godine i zaključivanja predugovora, predstavlja nezakonito postupanje koje je sud, uvažavajući činjenicu da ove dvije isprave nije dostavila tužena u okviru upravnog spisa, sankcionisao poništenjem osporenog zaključka nalažući donošenje novog upravnog akta u skladu sa uputama suda i primjedbama u pogledu postupka.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tužena pobija njenu zakonitost zbog povreda pravila postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Tako opširno interpretira sadržaj osporenog akta i svoja utvrđenja, te navode obrazloženje presude nižestepenog suda koji je zauzeo stav da je prilikom rješavanja o zahtjevu tužioca za produženje prava podnesenom dana 11.03.2015. godine, navodno došlo do retroaktivne primjene propisa, koji zaključak je po stavu tužene pogrešan. Ističe da je predmetni upravni postupak po zahtjevu tužioca o odobrenju preliminarnog prava na podsticaj okončan rješenjem tužene broj 01-183-7/14/R-83-114 od 23. 04. 2014. godine sa rokom važenja od devet mjeseci, a podnošenje zahtjeva za produženje tog prava je novi postupak koji je trebao da se završi donošenjem novog akta, pa je imajući to u vidu sudu dostavljena samo dokumentacija vezana za novi zahtjev tužioca od 11.03.2015. godine, a ne rješenje od 23.04.2014. godine i zaključeni predugovor, koje isprave je dostavio tužilac i koje je sud imao u vidu prilikom presuđenja, pa je bez osnova primjedba suda da tužena nije sudu dostavila sve spise predmetne upravne stvari. Zauzimajući ovakav pogrešan stav nižestepeni sud nije dao značaj odredbi člana 34. stav 4. izmjenjenog Pravilnika kojom se propisuju uslovi kada rješenje o odobrenju preliminarnog prava na podsticaj prestaje važiti i kada se gubi rezervisana količina električne energije u sistemu podsticaja po samoj odredbi (ipso iure), a to je situacija kad proizvođač zaključi predugovor a ne ostvari podsticaj ili iz nekog razloga ne zaključi ugovor sa Operatorom sistema. Naime, rješenje tužene broj 01-183-7/14/R-83-114 od 23.04.2014. godine je shodno svojoj tački 3. izreke prestalo da važi dana 23.01.2015. godine, tužilac do tog dana nije počeo sa radom, što znači da je po samoj odredbi njegovo preliminarno pravo na podsticaje prestalo da važi, pa zahtjev kojim se on obraća tuženoj dana 11.03.2015. godine (obrazlažući da je razlog nepočinjanja s radom sporost opštinske administracije) jeste neblagovremen, kako po odredbi člana 34. stav 4. izmjenjenog Pravilnika, tako i po odredbi člana 33. stav 4. osnovnog teksta Pravilnika, jer je nesporno da je on zahtjev podnio nakon što mu je istekao period od devet mjeseci utvrđen rješenjem 01-183-7/14/R-83-114 od 23.04.2014. godine. Tvrdnja tužioca da se na rješavanje o njegovom zahtjevu od 11.03.2015. godine nije mogao primijeniti rok propisan odredbama člana 33. stav 5. i 6. izmjenjenog Pravilnika iz razloga što se prekluzivni rokovi mogu propisivati samo zakonom nije osnovana, kao što nije osnovan ni zaključak suda o retroaktivnoj primjeni propisa, jer je tužena primjenila odredbe Pravilnika koje su na snazi u vrijeme podnošenja predmetnog zahtjeva tužioca. Smatra da bi drugačija odluka tužene dovela do neravnopravnosti i diskriminacije ostalih proizvođača električne energije, te dodaje da je sud počinio povredu pravila postupka kada je tuženoj u obrazloženju, a ne u izreci presude, naložio donošenje novog upravnog akta u roku od 30 dana od dana prijema presude. Zbog navedenog predlaže da sud zahtjev uvaži i pobijanu presudu ukine.

Tužilac u odgovoru na zahtjev navodi da je isti neosnovan i nepotrebno opterećen podacima, stavovima i mišljenjima tužene koji nisu ni u kakvoj vezi sa predmetom upravnog spora. Iznosi da su navodi zahtjeva netačne konstrukcije i prizvoljni zaključci koje s razlogom nije prihvatio nižestepeni sud, pri čemu ponavlja da se na odlučivanje po njegovom zahtjevu od 11.03.2015. godine za produženje preliminarnog prava na podsticaj ostvarenog rješenjem 01-183-7/14/R-83-114 od 23.04.2014. godine, nisu mogle primijeniti odredbe izmjenjenog Pravilnika koje su stupile na snagu nakon nastanka ovog pravnog odnosa, što je sudu bio razlog za poništenje osporenog akta. Ostaje kod svog stava da je materija prekluzivnih rokova isključivo zakonska materija, te da se isti ne mogu regulisati nižim podzakonskim aktima, kako to tužena pogrešno smatra, pa zbog svega navedenog predlaže da sud zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom uvažena tužba i poništen osporeni zaključak tužene od 31.03.2015. godine koji je zasnovan na pogrešnoj primjeni materijalnog prava, kako je sve to argumentovano zaključio i obrazložio nižestepeni sud.

U razrješenju predmetnog upravnog spora nižestepeni sud je pravilno pošao od toga da je tužilac preliminarno pravo na podsticaje za proizvodnju električne energije u postrojenju M.S.E. „BMB D“ iz G. ostvario po zahtjevu podnesenom 07.04.2014. godine, rješenjem tužene broj 01-183-7/14/R-83-114 od 23.04.2014. godine koje je doneseno primjenom odredbe člana 27. Zakon o obnovljivim izvorima energije i u efikasnoj kogeneraciji („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 39/13 i 108/13), te odredbe člana 33. osnovnog teksta Pravilnika koji je bio na snazi u momentu nastanka pravnog odnosa.

Nesporno je da je tužiocu preliminarno pravo na podsticaj u vidu prava na obavezan otkup po garantovanoj cijeni električne energije, tačkom 3. izreke ovog rješenja broj 01-183-7/14/R-83-114 od 23.04.2014. godine, priznato na period od devet mjeseci od dana donošenja ovog rješenja, što praktično znači do dana 23.01.2015. godine i to pod uslovom da se pretpostavi da je tužilac istog tog dana 23.04.2014. godine primio ovo rješenje (o čemu u spisu nema dokaza). Nesporno je da je tužilac shodno tački 3. dispozitiva tog rješenja tužene od 23.04.2014. godine bio dužan da u ovom periodu počne sa radom, odnosno pribavi upotrebnu dozvolu, što je on pokušao (o čemu će kasnije biti riječi), te da je tačkom 6. dispozitiva tog rješenja od 23.04.2014. godine utvrđeno da ukoliko u tom periodu od devet mjeseci ne započne sa radom postrojenja ili ne zaključi predugovor sa Operatorom sistema podsticaja, gubi preliminarno pravo na podsticaj, a što je odlučivanje zasnovano na odredbi člana 34. stav 2. osnovnog teksta pomentog Pravilnika.

No, dalje je nesporno da je tačkom 7. dispozitiva rješenja tužene broj 01-183-7/14/R-83-114 od 23.04.2014. godine utvrđeno da ukoliko podnosilac zahtjeva ne počne sa radom u roku propisanom tačkom 3. tog rješenja, može podnijeti Komisiji... zahtjev za produženje preliminarnog prava na podsticaj za najduže šest mjeseci, pri čemu je dužan da dostavi dokaze o razlozima za zahtijevanje produženje. Ova tačka 7. zasnivala se na odredbi člana 33. stav 4. osnovnog teksta Pravilnika koja je regulisala upravo ovu situaciju u koju je došao tužilac (nije započeo sa radom), a koja odredba je za tu situaciju propisala mogućnost da stranka podnese zahtjev za produženje prava uz dostavljanje dokaza o razlozima za zahtijevanje tog produženja. Od odlučujućeg značaja za ovaj upravni postupak, te dalje upravni spor, jeste to da odredba

člana 33. stav 4. osnovnog teksta Pravilnika, koja je dakle bila na snazi u momentu nastanka ovog pravnog odnosa, nije propisivala rok u kojem stranka mora podnijeti tuženoj ovaj zahtjev za produženje.

Upravo time se rukovodio tužilac kada se dana 11.03.2015. godine obratio tuženoj obrazlažući da je planirani datum puštanja u pogon objekta bio juli 2014. godine (što je i navedeno u obrazloženju rješenja broj 01-183-7/14/R-83-114 od 23.04.2014. godine), da se on u tom cilju i obratio nadležnim organima Opštine G. dana 16.04.2014. godine sa zahtjevom za izdavanje upotrebne dozvole za objekat, ali da je ista zbog sporosti administracije izdata tek dana 06.11.2014. godine, da se nakon toga 12.01.2015. godine obratio sa zahtjevom za tehnički prijem, ali je i taj podnesak obrađen tek 03.02.2015. godine, o čemu je dostavio odgovarajuće dokaze smatrajući da su ispunjeni uslovi da mu se produži preliminarno pravo na podsticaj, jer nije započeo s radom iz opravdanih razloga. Umjesto da o zahtjevu tužioca od 11.03.2015. godine odluči meritorno, odnosno ocijeni osnovanost istog, tužena ga odbacuje kao neblagovremenog navodeći da je isti podnesen izvan roka utvrđenog propisom koji je stupio na snagu nakon nastanka ovog pravnog odnosa, tačnije utvrđenog odredbama člana 33. stav 5. i 6. izmjenjenog Pravilnika („Službeni glasnik RS“ broj 88/14), kojima je propisano da se zahtjev za produženje roka iz pomenutih razloga uz dostavljanje dokaza o razlozima za zahtijevano produženje podnosi najkasnije 30 dana prije isteka perioda trajanja preliminarnog prava na podsticaj koji je utvrđen rješenjem Regulatorne komisije za energetiku RS, što predstavlja nezakonito postupanje, a što ispravno zaključuje nižestepeni sud.

Tumačenje koje daje tužena predstavlja pogrešnu primjenu propisa učinjenu na štetu tužioca, jer je isti ovakvim rješavanjem oštećen po dva osnova. Prvo, zato što prema podacima spisa i ispravama dostavljenim uz zahtjev od 11.03.2015. godine proizilazi da nije započeo sa radom usljed neažurnosti drugih organa, a drugo zato što je tužena odbila da o njegovom zahtjevu meritorno odluči i to isključivo sa aspekta propisa koji su bili na snazi u momentu nastanka pomenutog pravnog odnosa, odnosno donošenja rješenja broj 01-183-7/14/R-83-114 od 23.04.2014. godine, što je jedino zakonito postupanje o čemu se pravilno izjasnio nižestepeni sud.

Takođe, tumačenje tužene da je pravilno primijenila propise jer je zahtjev tužioca od 11.03.2015. godine „novi zahtjev“ i da je ovo „novi upravni postupak“ koji nema veze sa postupkom okončanim rješenjem tužene broj 01-183-7/14/R-83-114 od 23.04.2014. godine, protivrječno je samo sebi i nema osnova u ispravama spisa koji je Vrhovnom sudu RS dostavljen sa svim ovim ispravama zajedno, kako je trebao biti dostavljen i nižestepenom sudu, jer je to jedinstveni postupak (zahtjev za produženje preliminarnog prava na podsticaje ostvarenog rješenjem tužene broj 01-183-7/14/R-83-114 od 23.04.2014. godine), o kojem se ima odlučiti na osnovu odredbi osnovnog teksta Pravilnika koji je bio na snazi u vrijeme donošenja ovog rješenja, a ne na temelju odredbi izmjenjenog Pravilnika koje su stupile na snagu nakon nastanka ovog pravnog odnosa.

Konačno su neosnovani navodi iz zahtjeva da je sud povrijedio pravila postupka kada je obrazloženjem presude naložio tuženoj donošenje novog akta, budući da je odredbom člana 31. stav 1. i 2. ZUS propisano da sud rješava spor presudom kojom tužbu uvažava ili odbija kao neosnovanu, dok su posljedice poništenja upravnog akta propisane odredbom člana 50. ZUS, a obaveza donošenja novog akta se ne navodi u izreci, nego upravo u obrazloženju presude, kako je to učinjeno u konkretnom slučaju.

Kod takvog stanja stvari, po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi nisu ostvareni razlozi nezakonitosti predviđeni odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužene za njeno vanredno preispitivanje odbija, na osnovu odredbe člana 40. stav 1. istog zakona.

Zapisničar
Zdravka Čučak

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić